

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060305

DOM
2016-04-08
Stockholm

Mål nr
M 1966-16

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2016-03-02 i mål nr M 980-16, se bilaga

KLAGANDE

1. C W

2. G W

MOTPARTER

1. Myndighetsnämnden i Båstads kommun

2. Torekows Lilla Chipsfabrik AB

Ombud: Advokaten P J

SAKEN

Interimistiskt beslut gällande försiktighetsmått på fastigheten X i Båstads kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd.
2. Med ändring av mark- och miljödomstolens dom undanröjer Mark- och miljööverdomstolen Länsstyrelsens i Skåne län avvisningsbeslut den 2 februari 2016, dnr 505-1672-16 och återförvisar ärendet till länsstyrelsen för fortsatt handläggning.

Dok.Id 1268104

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

C W och G W har yrkat Mark- och miljööverdomstolen med ändring av mark- och miljödomstolens dom ska upphäva länsstyrelsens beslut och återförvisa målet till länsstyrelsen, alternativt mark- och miljödomstolen, för prövning i sak.

Myndighetsnämnden i Båstads kommun och Torekows Lilla Chipsfabrik AB har beretts tillfälle att yttra sig över överklagandet.

Torekows Lilla Chipsfabrik AB har motsatt sig att Mark- och miljööverdomstolen meddelar prövningstillstånd. Bolaget har vidare anfört att det inte finns skäl att meddela intermistiskt beslut.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd och tar upp målet till omedelbart avgörande.

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar inledningsvis att mark- och miljödomstolen inte hade att pröva målet i sak. Domstolen har därför inte haft någon möjlighet att som första instans pröva frågan om verkställighet.

Frågan i målet är därmed om länsstyrelsen gjorde rätt som avvisade klagandens yrkande om verkställighetsförordnande.

Länsstyrelsens handläggning regleras genom bestämmelserna i förvaltningslagen (1986:223). Enligt sin ordalydelse gäller 29 § förvaltningslagen endast inhibition. Detta behöver dock inte innebära att myndigheten är hindrad att meddela andra interimistiska förordnanden. Av förarbetena till förvaltningslagen framgår att situationen att andra interimistiska förordnanden än inhibition skulle behöva meddelas sällan förväntades uppstå i praktiken. Någon bestämmelse avseende detta fördes därför inte in i lagen. Det förutsattes dock att även sådana beslut skulle kunna prövas enligt förvaltningslagen (se SOU 1964:27, Lag om förvaltningsförfarandet, Besvärssakkunnigas slutbetänkande, s. 606).

För att fylla sin funktion måste interimistiska förordnanden meddelas skyndsamt. Att länsstyrelsen som enda besvärsmyndighet i prövningskedjan inte skulle kunna meddela ett sådant förordnande skulle leda till att klaganden måste vänta till det att målet nått mark- och miljödomstolen innan frågan om omedelbar verkställighet kan prövas (se Lavin FT 1993 s. 2). En sådan ordning är inte lämplig.

Länsstyrelsen har mot bakgrund av vad som anförts ovan haft möjlighet att pröva frågan om omedelbar verkställighet. Länsstyrelsen skulle därmed inte ha avvisat yrkandet om detta. Myndighetens beslut ska därför undanröjas och målet återförvisas till länsstyrelsen för fortsatt handläggning.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Claes-Göran Sundberg, hovrättsråden Åsa Marklund Andersson och Margaretha Gistorp (deltar inte i beslutet om prövningstillstånd) samt tf. hovrättsassessorn Kristina Börjevik Kovaniemi, referent.

Föredragande har varit hovrättsfiskalen Mathilde Ramel.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2016-03-02
meddelad i
Växjö

Mål nr M 980-16

KLAGANDE

1. C W

2. G W

MOTPART

1. Båstad kommun

2. Torekows Lilla Chipsfabrik AB

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Skåne läns delbeslut 2016-02-02 i ärende nr 505-1672-16, se bilaga 1

SAKEN

Försiktighetsmått på fastigheten X, Båstads kommun; nu fråga om interimistiskt beslut

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Myndighetsnämnden i Båstads kommun beslutade den 3 december 2015 att förelägga Torekows Lilla Chipsfabrik AB att vidta följande försiktighetsmått;

- att till dess nämnden beslutar annat ska företagets produktion som kan orsaka luktolägenheter i de områden som klagomålen inkommit endast bedrivas helgfria vardagar mellan kl. 05:00 och 19:00. Eventuella avsteg från föreskrivna arbetstider ska ske i samråd med tillsynsmyndigheten, och
- att fortlöpande planera och kontrollera sin verksamhet för att motverka eller förebygga luktolägenheter till omgivningen och kontinuerligt lämna uppgifter till tillsynsmyndigheten gällande planerade och vidtagna åtgärder.

Beslutet överklagades av G och C W, U och P G samt Torekows Lilla Chipsfabrik AB.

G och C W yrkade bl.a. att föreläggandet om produktionstider ändras till att avse helgfria vardagar mellan 07:00 och 18:00 och att föreläggandet träder i kraft omedelbart, alternativt efter viss av länsstyrelsen beslutad kortare övergångstid, oavsett överklaganden.

Länsstyrelsen avvisade i delbeslut den 2 februari 2016 yrkandet om interimistiskt beslut. Detta delbeslut har nu överklagats till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

G och C W har yrkat att länsstyrelsens beslut upphävs och återförvisas för prövning i sak. Som grund för yrkandet har de anfört bl.a. följande.

Enligt 26 kap. 26 § miljöbalken (MB) får en tillsynsmyndighet bestämma att dess beslut ska gälla omedelbart även om det överklagas. Detta har myndighetsnämnden i Båstads kommun valt att inte göra. Med deras yrkande i den delen har de begärt att länsstyrelsen ska fatta ett sådant beslut i stället.

29 § förvaltningslagen, som berör möjligheten att fatta beslut om inhibition, ska inte tolkas motsatsvis som att andra interimistiska beslut är uteslutna. Länsstyrelsen får således meddela interimistiska beslut av annat slag, se t.ex. Bohlin, Warnling-Nerep, Förvaltningsrättens grunder, 2 uppl. s. 275.

DOMSKÄL

Enligt 29 § förvaltningslagen får en myndighet som ska pröva ett överklagande bestämma att det överklagade beslutet tills vidare inte ska gälla. Paragrafen riktar sig till förvaltningsmyndigheter och reglerar möjligheten att besluta om inhibition (verkställighetsförbud) då ett beslut gäller omedelbart även om det har överklagats (se Trygve Hellners och Bo Malmqvist, Förvaltningslagen – Med kommentarer, kommentaren till 29 § förvaltningslagen, zeteo.wolterskluwer.se).

Att förvaltningsmyndigheter med stöd av samma paragraf även ska kunna meddela interimistiska förordnanden av annat slag är oklart, även om en sådan tillämpning görs gällande i viss doktrin (se bl.a. Bertil Wennergren och Ulrik von Essen, Förvaltningsprocesslagen m.m., kommentaren till 28 § förvaltningsprocesslagen, zeteo.wolterskluwer.se).

Mot den bakgrunden får länsstyrelsen anses ha haft fog för att avvisa klagandens yrkande om att meddela ett interimistiskt beslut. Det saknas därför anledning att återförvisa målet till länsstyrelsen.

Däremot har överinstansen (domstolen) rätt att besluta om andra åtgärder än inhibition. För mark- och miljödomstolens del framgår detta av 5 kap. 1 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar och 26 § andra stycket lagen (1996:242) om domstolsärenden. Sistnämnda bestämmelse skiljer sig från 29 § förvaltningslagen på det viset att den ger domstolen rätt att inte bara skjuta upp ikraftträdandet av ett överklagat beslut utan också ”i övrigt besluta tills vidare rörande saken”. De citerade orden torde även täcka bl.a. motsatsen till inhibition, dvs. tidigareläggning av ikraftträdandet för ett beslut som annars inte skulle gälla förrän det har vunnit laga kraft (se Trygve Hellners och Bo Malmqvist, Förvaltningslagen – Med kommentarer, kommentaren till 29 § förvaltningslagen, zeteo.wolterskluwer.se).

Frågor om domstolen bör meddela ett sådant interimistiskt beslut avgörs till stor del med beaktanda av samma faktorer som vid en prövning om inhibition (jfr Peter Fitger, Lagen om domstolsärenden – En kommentar, kommentaren till 26 § andra stycket lagen om domstolsärenden, zeteo.wolterskluwer.se).

Ett interimistiskt beslut om att tidigarelägga ett ikraftträdande av ett beslut blir – på samma sätt som då fråga är om verkställighetsförordnande – i första hand aktuellt i situationer där skador eller olägenheter måste förhindras genom omedelbara åtgärder. Beslut som har meddelats med anledning av att miljöbalkens allmänna hänsynsregler åsidosatts bör gälla först då beslutet vunnit laga kraft, eftersom det är fråga om skälighetsbedömningar. Den enskilde bör då få en chans till domstolsprövning innan beslutet verkställs (jfr prop. 1997/98:45, del 2, s. 285 samt Mark- och miljööverdomstolens domar den 3 februari 2016 i mål M 77-16 och den 9 februari 2016 i mål M 653-16).

Mark- och miljödomstolen finner att det mot bakgrund av det ovan anförda inte har framkommit någon anledning att i detta mål frångå huvudregeln att ett beslut från en tillsynsmyndighet ska gälla först sedan det har vunnit laga kraft. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV427)

Överklagande senast den 23 mars 2016.

Cecilia Giese Hagberg

Bertil Varenius

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Cecilia Giese Hagberg, ordförande, och tekniska rådet Bertil Varenius.